

Popularnonaukowe streszczenie projektu

Celem projektu jest odpowiedź na pytanie, w jaki sposób Polscy rodzice organizują swój czas i jakie przyjmują strategię, aby pogodzić obowiązki rodzicielskie z pracą zawodową. Współcześnie zarówno mężczyźni, jak i kobiety aktywnie uczestniczą na rynku pracy i jednocześnie decydują się na posiadanie dzieci. W wyniku zmian, które nastąpiły na przestrzeni XX wieku, kobiety wraz z urodzeniem dziecka wcale nie rezygnują z pracy zawodowej, ale ją kontynuują. Muszą więc łączyć obowiązki wynikające z pracy zawodowej z tymi wynikającymi z macierzyństwa. Jednocześnie zmieniają się też modele ojcostwa. W tradycyjnym modelu ojciec był przede wszystkim odpowiedzialny za zapewnienie materialnego bytu swojej rodzinie, natomiast nie angażował się w pracę domową oraz w opiekę nad dziećmi. Dzisiaj od ojców zaczyna wymagać się większego zaangażowania w te prace i przejmowania od żon i partnerek *tradycyjnie kobiecych* obowiązków. Badania pokazują, że Polacy chcieliby żyć w związkach, które opierają się na modelu partnerskim, a więc w których kobieta i mężczyzna poświęcają mniej więcej tyle samo czasu na pracę zawodową i w równym stopniu zajmują się domem i dziećmi. Taka sytuacja sprawia, że problem łączenia życia zawodowego z rodzicielstwem staje się bardzo istotny. Odpowiada on też w znacznym stopniu za wiele konfliktów w rodzinie i jest źródłem frustracji. W projekcie zostanie podjęta próba zidentyfikowania strategii przyjmowanych w polskich domach pozwalających na osiągnięcie równowagi w życiu rodzinnym i zawodowym, a także próba odpowiedzi na pytanie, w jaki sposób w polskich domach organizowana jest praca opiekuńcza i domowa i problemów z tym związanych.

W celu odpowiedzi na te pytania zostaną przeprowadzone badania, w których zostaną poddane analizie z jednej strony doświadczenia polskich rodziców, a z drugiej strony polska polityka rodzinna pod kątem mechanizmów ułatwiających (a także utrudniających) łączenie życia rodzinnego z pracą zawodową (takich np. jak urlopy rodzicielskie, dostęp do żłobków i przedszkoli, sytuacja mieszkaniowa, stabilność zatrudnienia). Ten drugi aspekt jest istotny, ponieważ kontekst społeczny i instytucjonalny w zasadniczy sposób odbija się na codziennych doświadczeniach ludzi i wpływa na decyzje o posiadaniu kolejnych dzieci. Badania będą składać się z trzech części. Doświadczenia rodziców będą zanalizowane poprzez przeprowadzenie wywiadów pogłębionych z różnymi rodzicami oraz poprzez analizę danych sondażowych z międzynarodowego programu społecznych badań sondażowych. W wywiadach badani będą mieli szansę podzielić się swoim doświadczeniami, opisać własne sposoby organizacji życia zawodowego i rodzinnego, a także opowiedzieć o swoich największych problemach. Dane z badań sondażowych pozwolą na określenie tła tych doświadczeń i pokazania szerszych trendów dotyczących organizacji codziennego życia. Trzecia część będzie opierać się na analizie polskiej polityki rodzinnej pod kątem jej celów, sposobów osiągania tych celów, a także rezultatów, które ona przynosi.

Badany w tym projekcie problem jest ważny z kilku powodów. Wymienię tutaj tylko dwa. Po pierwsze, sposoby funkcjonowania rodzin i organizacji życia rodzinnego są istotne z perspektywy kryzysu demograficznego i szybko starzejącego się społeczeństwa. Często podkreśla się, że młodzi Polacy odkładają na przyszłość zakładanie rodziny, choć jednocześnie podkreślają, że rodzina jest dla nich niezwykle ważna. Natomiast Polacy, którzy emigrują przede wszystkim do Wielkiej Brytanii i krajów skandynawskich, posiadają dużo dzieci. To może sugerować, że warunki w Polsce nie odpowiadają na potrzeby rodziców. Projekt ten może więc pomóc w zidentyfikowaniu największych problemów i pozwoli na formułowanie rekomendacji dla osób projektujących politykę społeczną. Po drugie, sfera domowa jest silnie upłciowiona, to znaczy, że istnieje w niej silny podział na obowiązki kobiece i męskie. Ten podział nie przystaje do czasów współczesnych, w których kobiety i mężczyźni na równi funkcjonują na rynku pracy. Projekt ten pozwoli odpowiedzieć na pytanie, dlaczego tradycyjne podziały ciągle istnieją w sferze domowej, czemu tak trudno wyjść poza tradycyjne role płciowe.